

Vida Acadèmica

MEMÒRIA DE LA REIAL ACADEMIA DE MEDICINA DE CATALUNYA (1998)

Moviment del personal acadèmic

Ingrés de nous acadèmics

Durant l'any 1998 han ingressat vuit nous acadèmics, quatre numeraris i quatre corresponents. Els actes de recepció dels nous acadèmics numeraris, tots en sessions solemnes del diumenge a la tarda, foren:

– Recepció del doctor Ricard Castillo i Cofiño, el 8 de febrer, amb el treball "Hemorràgia i trombosi. Dos desequilibris oposats d'una mateixa patologia". Resposta a càrrec del doctor Ciril Rozman.

– Recepció del doctor Josep M. Mascaró i Ballester, el 29 de març, amb el treball: "La pell dels altres", contestat pel doctor Jordi Sans.

– Recepció del doctor Francesc M. Domenech i Torné, el 24 de maig, amb el treball "Dels isòtops radioactius a la medicina nuclear. Perfil històric de la nostra especialitat a Catalunya". Contestat pel doctor Joaquim Tornos i Solano.

– Recepció del doctor Manuel Cruz i Hernández, el 6 de desembre, amb el treball "Somni i esperança d'una medicina sense dolor". Contestat pel doctor Angel Ballabriga.

Han ingressat com a acadèmics corresponents:

– Dia 17 de març. Ingrés del Dr. Vicens Martí i Claramunt, amb el treball "Avaluació de la decisió de realitzar un trasplantament de cor en la miocardiopatia dilatada idiopàtica".

– Dia 27 d'octubre. Ingrés dels doctors:

– Josep Carreras i Barnés, amb el treball "Els àcids nucleics catalítics. Un canvi en un paradigma biològic".

– José M. López Gómez, amb el treball "Francisco Artigas y Piquer (1751-1813), un catalán vice-director del Real Colegio de Cirugía de Burgos".

– Josep M. Ustrell i Torrent, amb el treball "Biodinàmica dels hàbits com a causa de malaoclusió dentària".

En aquest moment hi ha com a acadèmics electes, encara pendents de formalitzar el seu ingrés un acadèmic numerari, el doctor Francesc Abel i nou acadèmics corresponents.

Elecció

– Ha estat elegida acadèmica d'honor estrangera la doctora Maria Victòria de la Cruz, investigadora principalment en l'embriogènesi del cor.

– Durant l'any 1998 han estat elegits dotze nous acadèmics corresponents, a més dels qui han ingressat, com a corresponents per premi. Son els doctors: Josep A. Bombí Latorre i Josep Carreras i Barnés, per la sessió primera; Agustí Codina i Puiggròs i Celestino Rey-Joly, per la segona; Carles Hervàs i Puyal i Josep M. Ustrell i Torrent per la tercera; Lluís Ferrer i Antoni Concellón per la quarta; Jaume Bech i Joan M. Llobet per la cinquena; i José M. López Gómez i Francesc Buqueras i Bach per la sisena.

– Per premi van ingressar com a acadèmics corresponents els doctors Vicenç Martí i Claramunt (premi de la Societat Catalana de Trasplantament) i Cristina Gutiérrez i Fornés (premi de la Reial Acadèmia de Medicina de tesis doctorals).

– Ha estat escollit acadèmic corresponent estranger el doctor Alfredo G. Kohn Longarica, catedràtic d'història de la Medicina de la Universitat de Buenos Aires.

Baixes

Durant l'any 1998 l'Acadèmia ha hagut de lamentar la pèrdua dels acadèmics doctors:

– Josep Sèculi i Brillas que morí el dia 11 de març. Nascut a Gavà el 2 de gener de 1917, va ingressar el 8 de febrer de 1970, com a acadèmic del grup dels afins, per la seva condició de veterinar, amb un treball sobre "La rabia, un problema latent" que fou contestat pel doctor Belharmí Rodríguez Arias. També llegí la lliçó inaugural de curs de l'any 1990, amb el treball "De Quiró als nostres dies: Medicina i Veterinària". La seva necrològica fou llegida pel doctor Francesc Puchal en la sessió del dia 2 de novembre. Sèculi ha estat una de les figures més brillants de la veterinària, catalana. Impulsor del Col·legi i de l'Acadèmia de Veterinària col·laborà de manera molt activa i llarga en el temps en les tasques directives de la nostra institució, de la qual ha estat durant molts anys tresorer. Va dedicar moltes hores a la nostra acadèmia. Fou autor, junt amb el Dr. Puchal, de la "Nomina Academicorum" publicada l'any 1995.

– El 26 de juny va morir el doctor Ricard Pons i Bartran, psiquiatre de nissaga, professor de la facultat, un dels més antics en l'escalafó de corresponents per premi, en el qual havia ingressat l'any 1962.

– El mes d'octubre va morir l'acadèmic emèrit doctor Joan Gibert i Queraltó. Havia nascut a Terrassa l'any 1907, fou catedràtic de Patologia Mèdica i membre numerari de l'Acadèmia des del seu ingrés, el 16 d'abril de 1961, amb el discurs "El component metabòlic en la etiopatogenia de la insuficiència cardíaca". També llegí la lliçó inaugural el curs de l'any 1981, sobre "Estat actual del tractament de l'arteriosclerosi".

SESSIONS DE L'ACADEMIA

– Acte d'inauguració de curs el diumenge 25 de gener. La lliçó inaugural fou llegida pel doctor Josep Laporte i Salas, acadèmic numerari i president de l'Acadèmia, amb el treball "La salut a Catalunya al tornant del segle". En aquesta sessió foren atorgats els premis de l'Acadèmia corresponents a l'any 1997.

– Les sessions d'ingrés de nous acadèmics: 4 numeraris i 4 corresponents, ja esmentades.

– Col·loqui de l'Acadèmia. L'Acadèmia, seguint la seva línia de cele-

brar col·loquis sobre temes d'actualitat en el camp de la medicina i la sanitat ha celebrat dos col·loquis:

Col·loqui sobre medicaments genèrics, el 24 de març. Moderador, Josep A. Salvà i Miquel. Amb la col·laboració dels doctors: Eduard Albors, Francisca Laguna, Josep A. Puigmartí i José A. Garcia Vicente.

Col·loqui sobre "Importància del diagnòstic precoç en psiquiatria", moderat pels doctors Carles Ballús i Edelmira Domènech, amb intervenció dels doctors Julio Vallejo, Antoni Porta, Jordi Obiols i Blanca Sarró.

Reunió Anual de l'Acadèmia. A més dels col·loquis l'Acadèmia va acordar celebrar cada any una reunió, amb proposta d'un tema d'interès actual, en el qual es fixés la posició oficial de la institució després d'un debat. El tema escollit aquest any 1998 fou el de "L'ensenyament de la medicina". La ponència fou coordinada pel doctor Ciril Rozman, acadèmic numerari, amb la col·laboració dels doctors Màrius Foz, Jacint Corbella, Ricard Castillo, Jordi Sans i Francesc Vilardell. Celebrada el dia 18 de setembre. El text definitiu, després del debat en més d'una sessió del Ple, reflectirà la posició de l'Acadèmia en aquest punt.

Altres sessions:

31 de març i 1 d'abril: Col·loqui hispanomexicà sobre "Les arrels de l'activitat mental", organitzant conjuntament amb l'Acadèmia Nacional de Medicina de Mèxic.

El doctor Antoni Caralps ha organitzat dos col·loquis sobre "L'humanisme en medicina", els dies 27 de març i 22 de desembre, amb intervenció de dinou ponents, entre ells dos acadèmics de la llengua, els senyors Pere Gimferrer i Francisco Rico.

II curs sobre "L'humanisme en medicina", moderat pel doctor Antoni Caralps, el 27 de març de 1998, amb intervenció dels senyors: C. Campillo, R. Guayta, R. Moragas, J. Lloveras, J. Campàs, A. Oriol, F. Ferrer, J.M. Grinyó, J. Corbella, M.A. Asenjo, X. Bonfill, C. Pera, J. Sans i P. Gimferrer.

Conferència del doctor José Antonio Costa e Silva, sobre el tema "Programa de la OMS para la promoció de la salut mental", el dia 2 d'abril.

Commemoració del centenari del naixement del doctor Agustí Pedro i Pons, president que fou de l'Acadèmia, amb intervenció dels doctors Ciril Rozman, Jordi Sans i Màrius Foz, acadèmics numeraris, el dia 17 de desembre.

III Curs "L'humanisme en medicina", organitzat pel doctor Antoni Caralps, el dia 22 de desembre, amb intervenció dels senyors: I. Viladomiu, V. Ollés, J. Radigales, J. Campàs i F. Rico.

Sessió necrològica, on es recordava el doctor Josep Sèculi i Brillas, que fou acadèmic numerari, a càrrec del doctor Francesc Puchal i Mas.

LA REVISTA DE L'ACADÈMIA

L'any 1997 es va cloure una etapa de la revista, que havia estat portada, durant més d'onze anys, amb gran eficàcia i dedicació pels doctors Francisco García-Valdecasas com a director i Francesc Climent com a secretari. La dimissió, per raons d'edat, del director, va dur a una renovació editorial de la revista. Ara està a càrrec d'Edicions Doyma, sota la direcció del doctor Màrius Foz, acadèmic numerari i està patrocinada per la Fundació Pere Virgili. S'ha recuperat el ritme normal de la Revista i l'any 1998 han sortit dos números en el nou for-

mat i el tercer ja és a la impremta. Recull com sempre les activitats de l'Acadèmia, principalment els col·loquis.

LA FUNDACIÓ PERE VIRGILI

Es va crear l'any 1997 per a donar suport, principalment, a les activitats de l'Acadèmia. En aquest moment té un desenvolupament molt actiu i ha patrocinat en primer lloc l'edició de la revista, que així té una garantia de continuïtat. En un segon vessant s'ha fet càrrec d'algunes de les obres de millorament de l'edifici de l'Acadèmia. Ja en són un resultat positiu i visible els nous sanitaris, que substitueixen l'estructura obsoleta anterior i noves prestatgeries per a la biblioteca, amb la construcció d'un altell, d'estructura metàl·lica, que amplia de manera molt notable les possibilitats de classificació i estudi dels nostres fons bibliogràfics. En aquest sentit la biblioteca, dirigida pel doctor Josep M. Massons, podrà continuar la seva tasca de captació de nous fons. Agraïm des d'aquí la seva col·laboració i ajut als membres honorífics, protectors i amics de la Fundació.

La Fundació també patrocinarà els actes que celebri l'Acadèmia en torn del centenari de Pere Virgili, que s'escau el mes de febrer d'aquest any 1999.

ALTRES ACTIVITATS

Durant l'any 1998 l'Acadèmia ha col·laborat en activitats organitzades conjuntament amb altres institucions sanitàries o acadèmiques del país.

- Per iniciativa del Col·legi de Metges l'any 1998 fou declarat "Any Pedro i Pons", per a recordar el centenari del naixement del qui fou catedràtic de la facultat, creador d'escola i també president de la nostra Acadèmia. S'han fet diversos actes, al llarg de l'any, en una rotació d'institucions: el Col·legi de Metges i l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears, la Facultat de Medicina, i també la nostra Acadèmia, el 17 de desembre. Cinc acadèmics numeraris han intervingut de manera activa en alguns d'aquests actes.

- L'Acadèmia també ha participat en l'atorgament del Premi Oleguer Miró, per a treballs d'història de la Medicina, de l'Arxiu Històric de Ciències de la Salut del Bages, patrocinat pels Laboratoris del Dr. Esteve. Fou adjudicat al doctor Pere Vallibera, acadèmic corresponent.

- El mes d'octubre es va celebrar a Lleida, en el marc dels actes continuats del setè centenari de l'Estudi General de Lleida, el Xè Congrés d'Història de la Medicina Catalana, presidit pel doctor Manuel Camps i Clemente, acadèmic corresponent. La nostra Acadèmia, seu d'aquests congressos, fou un dels convocants i coorganitzadors del Congrés. L'IXè està previst que se celebri, l'any 2000, a Barcelona, en el marc de la nostra Acadèmia.

LES PREVISIONS PER EL 1999

Tot i que la memòria ha de reflectir, de manera resumida, el que es va fer durant l'any anterior, també cal assenyalar el que està previst en un futur immediat. Estan ja programades, fins el mes de juny, les

sessions d'ingrés dels acadèmics corresponents, i els dos col·loquis, el primer sobre "Novetats en cirurgia" i el segon sobre "La contaminació del medi i el risc per a la salut".

- La II Reunió Anual ha de tractar sobre el tema "Futur de l'exercici de la medicina amb el progrés tecnològic" i se n'ha encomanat la seva direcció i coordinació al doctor Jordi Sans i Sabrafen.

· Ja està fixada la data, el dimarts 16 de març, per a la celebració, amb el Patrocini de l'Acadèmia, la Fundació Pere Virgili, la Fundació Uriach 1838, els Col·legis de Metges de Catalunya, la facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, d'un acte solemne, inscrit en el conjunt d'actes institucionals, per a recordar el tercer centenari del naixement,

a Vilallonga del Camp, de Pere Virgili. Virgili fou el creador del Reial Col·legi de Cirurgia de Barcelona, en aquest mateix edifici on ara és l'Acadèmia, i en aquest mateix amfiteatre on ara parlem féu algunes de les seves activitats docents. La seva estàtua ens presideix des d'aquí dalt. Fou el màxim impulsor del desenvolupament de la cirurgia moderna a Catalunya i de la renovació de la nostra medicina. Recordarem la seva memòria.

JACINT CORBELLA I CORBELLA
Secretari General

PREMIS DE L'ACADÈMIA DE L'ANY 1998

L'Acadèmia ha concedit els següents premis, corresponents a la convocatòria de l'any 1998:

- *Premi de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya*, per a tesis doctorals. S'atorga a la tesi: "Altitud y riesgo neurológico. Alpinistas europeos versus sherpas del Himalaya". Autor: Dr. Eduardo Garrido Marín.

- *Premi dels professors Salvador i Josep M. Gil-Vernet*. Atorgat al treball: "IGFH como tratamiento al hipogonadismo asociado a la cirrosis

hepática avanzada". Autors Dra. Inmaculada Castilla Cortázar i Dra. Nieves Díez Goñi.

- *Premi de la Societat Catalana de Trasplantament*, amb Jurat mixte de la Societat Catalana de Trasplantament i l'Acadèmia.

Atorgat al treball "Glomerulonefritis membranosa associada amb infeccions per virus de la hepatitis C, en malalts trasplantats de ronyó", publicat, en llengua anglesa, a *Transplantation* (1997, 63: 1.634-39), i del que és primer signant el Dr. José María Morales Cerdán.

REIAL ACADÈMIA DE MEDICINA DE CATALUNYA

CONVOCATÒRIA DE PREMIS DE L'ANY 1999

PREMI EN HONOR DE L'ACADÈMIC DR. FRANCESC SALVÀ I CAMPILLO

Tema: *Descripció d'alguna epidèmia o epizootia d'observació recent.*
Es el premi més antic de l'Acadèmia, atorgat per primera vegada l'any 1792.

PREMI DE MEDICINA I SANITAT COMARCALS

Tema: *Estudi de qualsevol aspecte sanitari referit a alguna localitat o comarca de Catalunya.*

PREMI DE LA REIAL ACADÈMIA DE MEDICINA DE CATALUNYA

Serà concedit a la millor tesi doctoral presentada, llegida en alguna de les facultats de Medicina de les universitats de Catalunya, dins de l'any natural anterior a la convocatòria del premi.
Aquests tres premis seran guardonats amb el títol d'acadèmic corresponent de la institució.

PREMI DEL LLEGAT PROFESSOR LLUÍS SAYE

Tema: *Estudi de la vida i obra científica d'algun dels acadèmics numeraris de la institució, ja traspasat.*
Dotació: Dues-centes mil pessetes.

PREMI DELS PROFESSORS SALVADOR I JOSEP MARIA GIL-VERNET

Tema: *Embriologia, anatomia, histologia, anatomia patològica, clínica i terapèutica, mèdica o quirúrgica, urològiques.*
Dotació: Dues-centes mil pessetes.

PREMI ASSISTÈNCIA SANITÀRIA COL·LEGIAL - AUTOGESTIÓ SANITÀRIA, SOCIETAT COOPERATIVA

Tema: *Estudi comparatiu entre la medicina social pública i la medicina social privada, en els vessants assistencials, polítics, socials i econòmics.*
Dotació: Dues-centes cinquanta mil pessetes.

PREMI DOCTOR ANTONI PUIGVERT I GORRO

El premi serà atorgat a un metge, uròleg, de menys de 45 anys, que faci un treball clínic o de recerca sobre un tema de l'especialitat d'Urologia, amb el suport de l'experiència en el centre on treballi.
Dotació: Dues-centes mil pessetes.

PREMI DE LA FUNDACIÓ CATALANA DE TRASPLANTAMENT

Serà concedit a l'autor espanyol que consti com a primer signant del millor article sobre trasplantament publicat en el curs de l'any anterior a la data de la convocatòria.
Dotació: Dues-centes cinquanta mil pessetes i títol d'acadèmic corresponent.

CONDICIONS GENERALS DELS PREMIS:

1. Poden optar-hi tots els titulats en ciències sanitàries, sense limitacions de nacionalitat.
2. No poden optar-hi els membres numeraris de l'Acadèmia, llevat del cas del Premi Professor Lluís Sayé.
3. Els treballs han de ser inèdits.
4. S'han d'enviar, per duplicat, a la Secretaria de l'Acadèmia (carrer del Carme núm. 47, 08001 Barcelona). El termini d'admissió és fins a les 12 hores del dia 29 d'octubre de 1999.
5. Cada treball ha d'estar identificat únicament amb un lema, i sense que en cap lloc visible hi consti el nom de l'autor, llevat del cas de les tesis doctorals.
6. Junt amb el treball els autors faran constar la seva identificació personal en un sobre tancat, al davant del qual hi haurà solament el lema. Allí han d'expressar les seves dades d'identificació personal i, en les memòries de tipus clínic o de recerca, la institució on s'ha fet el treball.

7. Les pliques dels treballs premiats seran obertes en sessió de la Junta de Govern, que informará els autors dels treballs premiats. El lliurament del premi es farà en el transcurs de l'acte d'inauguració del curs, l'últim diumenge de gener de l'any 2000. Les pliques dels altres treballs seran destruïdes sense obrir-les.
8. Els treballs premiats passaran a ser propietat de l'Acadèmia, d'acord amb l'article 39 dels seus estatuts. Totes les memòries restaran dipositades i conservades a l'arxiu de l'Acadèmia, sense que cap d'elles sigui retornada.
9. En el cas que el treball sigui guardonat amb el títol d'acadèmic corresponent, aquest es concedirà només al primer signant, o al següent, si l'anterior ja el tenia.

Barcelona, 31 de gener de 1999

JOSEP LAPORTE I SALAS
President

JACINT CORBELLA I CORBELLA
Secretari General

REIAL ACADEMIA DE MEDICINA DE CATALUNYA

Previsió d'activitats pel primer semestre de 1999

-- 31 de gener. Sessió solemne. Inauguració de curs.

Lliçó inaugural Dr. Domingo Ruano: "Unidad y plasticidad de la forma humana".

-- 16 de febrer. Ingress dels acadèmics corresponents.

Doctors Josep A. Bombí, Francesc Buqueras i Celestino Rey-Joly.

- 16 de març. Sessió solemne commemorativa del tercer centenari de naixement de Pere Virgili, patrocinada per la Fundació Pere Virgili. Intervenció dels doctors Rafael Albiol, Josep Danón i Jacint Corbella.

- 20 d'abril. Col·loqui "El futur de la cirurgia".

Coordinat pel Dr. Josep M. Dexeus, amb participació dels doctors Josep Traserra, Josep M. Gil-Vernet, Alfred Gil-Vernet i Sedó, Carles Esteve de Miguel i Honour i Santiago Dexeus i Trias de Bes.

- 9 de maig. Sessió solemne d'ingrés del Dr. Francesc Abel i Fabre, acadèmic numerari. Resposta a càrrec del Dr. Moisès Broggi i Vallès.

- 18 de maig. Ingress dels acadèmics corresponents, doctors Antoni Olivella i Casals, Carles Hervàs i Puyal i Joan M. Llobet i Mallafre.

- 15 de juny. Col·loqui "La contaminació del medi i el risc per a la salut".

Coordinat pel Dr. Jacint Corbella, amb participació dels doctors Angels Calvo, Josep L. Domingo, Miquel Rodamilans i Jordi To-Figueras.

-- Sessions preparatòries de la II Reunió Anual sobre "Futur de l'exercici de la medicina amb el progrés tecnològic", coordinada pel Dr. Jordi Sans i Sabrafèn.